

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., WEDNESDAY MORNING, SEPTEMBER 3, 1941

LETO XLIV. — VOL. XLIV.

Nemci so samo še 20 milj od Leningrada

Nemci trdijo, da so ustavili Odesi na Črnem morju pitno vodo, kjer pol milijona brambrovcev tudi že primanjkuje živeža. Rusi pa poročajo, da so ustavili Nemce na vsej fronti.

Ves svet motri danes boj za Leningrad, ko nemški glavni stan, da so nemške prve čete dosegle že Krasnogvardejsk, 20 milj južnozahodno od Leningrada. Drugo nemško poročilo pa zavrača, da so romunske čete odrezale pristanišče Odesi na Črnem morju dobavo pitne vode za pol milijona civilistov in brambrovcev, ki so že več dni popolnoma obkoljeni s celine.

Ne hočemo doseči zmago, moramo zavirati rokave

Nemci muje se še čevlja ne morejo pravi star pregovor. In da se moramo tudi zavedati, da hočemo biti uspešni v kampanji "Lausche for Mayor." Zato moramo zavirati rokave in iti na delo. V tem apelu na naše bratje v 23. vardi imamo v tej kampanji od hiše do hiše, da reši potrebni finančni problemi.

Naše potrebuje mnogo denarja, tudi v 23. vardi, ki bi radi prebrali po svoji moči, samo da jih kdo obišče.

Naše delo pa je potreba ljudem, ki so pripravljeni žrtvovati svojega prostega časa za naš blagor. Za četrtek zvečer osmih sklicuje sejo v ta hišo 23rd Ward Citizens Committee to elect Lausche za svetnika v navadnih prostorih 123rd Ward, 123rd Ave. in 68. cesti.

Naše žene in dekleta, kakor tudi mi, da se pogovorimo, da potrebujemo, napravimo nekaj in delo bo končano v zadovoljstvo.

Naše pevke sta se oglasili naša slovenska pionirja, dr. F. J. Kern in Frank, ki vodi svojo široko pomenico na St. Clair Ave. 123rd Ward, vsak po \$10.00. Naše odbora se obema najhvaljejujem. Za odločitev Joseph Okorn, tajnik.

Nemci kaznujejo belgijske katoličane

London. (ONA). — Nadškof J. J. Van der Meer, ki je bil aretiran v Utrechtu v Belgiji, je bil kaznovan v globo 500 golv, ker ni hotel izvesti nekega pisma nemške policije. J. J. Van der Meer je profesor Robert Ragout, ki radi enakega razloga pomeni konfinkacijo v Dachau, in profesor Schumtzer pa v Buchenwald.

Ej, ta bo pela!

Dr. J. J. Van der Meer, ki je bil aretiran v Utrechtu v Belgiji, je bil kaznovan v globo 500 golv, ker ni hotel izvesti nekega pisma nemške policije. J. J. Van der Meer je profesor Robert Ragout, ki radi enakega razloga pomeni konfinkacijo v Dachau, in profesor Schumtzer pa v Buchenwald.

Dr. J. J. Van der Meer, ki je bil aretiran v Utrechtu v Belgiji, je bil kaznovan v globo 500 golv, ker ni hotel izvesti nekega pisma nemške policije. J. J. Van der Meer je profesor Robert Ragout, ki radi enakega razloga pomeni konfinkacijo v Dachau, in profesor Schumtzer pa v Buchenwald.

Dr. J. J. Van der Meer, ki je bil aretiran v Utrechtu v Belgiji, je bil kaznovan v globo 500 golv, ker ni hotel izvesti nekega pisma nemške policije. J. J. Van der Meer je profesor Robert Ragout, ki radi enakega razloga pomeni konfinkacijo v Dachau, in profesor Schumtzer pa v Buchenwald.

Dr. J. J. Van der Meer, ki je bil aretiran v Utrechtu v Belgiji, je bil kaznovan v globo 500 golv, ker ni hotel izvesti nekega pisma nemške policije. J. J. Van der Meer je profesor Robert Ragout, ki radi enakega razloga pomeni konfinkacijo v Dachau, in profesor Schumtzer pa v Buchenwald.

Dr. J. J. Van der Meer, ki je bil aretiran v Utrechtu v Belgiji, je bil kaznovan v globo 500 golv, ker ni hotel izvesti nekega pisma nemške policije. J. J. Van der Meer je profesor Robert Ragout, ki radi enakega razloga pomeni konfinkacijo v Dachau, in profesor Schumtzer pa v Buchenwald.

Dr. J. J. Van der Meer, ki je bil aretiran v Utrechtu v Belgiji, je bil kaznovan v globo 500 golv, ker ni hotel izvesti nekega pisma nemške policije. J. J. Van der Meer je profesor Robert Ragout, ki radi enakega razloga pomeni konfinkacijo v Dachau, in profesor Schumtzer pa v Buchenwald.

Dr. J. J. Van der Meer, ki je bil aretiran v Utrechtu v Belgiji, je bil kaznovan v globo 500 golv, ker ni hotel izvesti nekega pisma nemške policije. J. J. Van der Meer je profesor Robert Ragout, ki radi enakega razloga pomeni konfinkacijo v Dachau, in profesor Schumtzer pa v Buchenwald.

Dr. J. J. Van der Meer, ki je bil aretiran v Utrechtu v Belgiji, je bil kaznovan v globo 500 golv, ker ni hotel izvesti nekega pisma nemške policije. J. J. Van der Meer je profesor Robert Ragout, ki radi enakega razloga pomeni konfinkacijo v Dachau, in profesor Schumtzer pa v Buchenwald.

Dr. J. J. Van der Meer, ki je bil aretiran v Utrechtu v Belgiji, je bil kaznovan v globo 500 golv, ker ni hotel izvesti nekega pisma nemške policije. J. J. Van der Meer je profesor Robert Ragout, ki radi enakega razloga pomeni konfinkacijo v Dachau, in profesor Schumtzer pa v Buchenwald.

Dr. J. J. Van der Meer, ki je bil aretiran v Utrechtu v Belgiji, je bil kaznovan v globo 500 golv, ker ni hotel izvesti nekega pisma nemške policije. J. J. Van der Meer je profesor Robert Ragout, ki radi enakega razloga pomeni konfinkacijo v Dachau, in profesor Schumtzer pa v Buchenwald.

Hitler je videti zdrav!

Iz Hitlerjevega glavnega stana se poroča, da je Hitler "zdrav in dobro razpoložen." Morda je to res podnevi, ko je okrog njega generalni štab. Toda kako je pa ponoči? Ali ne vstaja okrog njegove postelje milijoni? Ali ne vstajajo iz grobov tisočeri iz Francije, iz Jugoslavije, iz Poljske in drugih, ki jih je pomoril? Ali ne vstajajo in ga kličejo na odgovor tisočeri iz globlin morja, ki so jim tam poslale moker grob Hitlerjeve podmornice? Ali ga ne zbudi vest sredi noči iz spanja in ga kliče, kot kliče gavrana mrhovino? Takrat, v tih noči se Hitler najbrže ne počuti "zdravega in dobro razpoloženega."

Naciji se skrivajo pred sovražnimi bombami

Geneva, Švica. (ONA). — Radi vedno izdatnejših zračnih napadov angleških in ruskih bombnikov na Berlin, je pognalo nacistične voditelje pod zemljo, kjer so si pripravili razkošna skrivališča. Tako ima dr. Robert Ley, vodja nemških delavcev, 100 čevljev pod zemljo skrivališče, kjer ima celo prirejeno plesišče in baro. Heinrich Himmler, načelnik nemške tajne policije, ima pa podzemsko skrivališče, ki je veljalo 1,000,000 mark.

Berlin je sinoči okusil angleške bombe

Berlin, 3. sept. — Sinoči so prileteli nad Berlin angleški bombniki, ki so metali težke bombe v mesto. To je bil eden najsilnejših zračnih napadov na prestolico v tej vojni. Obrambne baterije so sklatile tri angleška letala. Poročilo priznava, da so bombe poškodovale več hiš, toda druga škoda je pa "neznamna."

Kljub strogi kazni imajo Poljaki časopise

London. (ONA). — Na Poljskem se danes skrivno tiska in tajno razdaja 28 časopisov, med temi eden judovski. Časopisi so, seveda, v zelo majhni obliki. Nemške oblasti kljub vsem stroгим kaznim tega ne morejo zatreti.

V Akronu bodo izročali bombnike Angležem

Akron, O. — Mestni zrakoplovni pristan v Akronu je postal središče za predajo bombnikov. Do tukaj jih bodo vodili ameriški piloti iz tvornice v Kaliforniji, tukaj jih bodo pa prevzeli angleški ali kanadski avijatičarji, ki jih bodo vodili v vzhodno Kanado in od tam v Anglijo.

Pozdrave pošiljajo Iz Grand Rapids, Mich., pošiljajo pozdrave Mrs. J. Strnad in sin Matt, Rose Oberstar, Norbert in Lillian. — Iz Wisconsin pa pozdravlja Mrs. Mišmaš in sin ter Mrs. Mary Možič.

Na karnivalu fare sv. Vida so bile oddane sledeče lepe nagrade

V soboto in nedeljo večer so priredila Skupna društva fare sv. Vida karnival na farnih prostorih. Poleg lepe zabave in fine postrežbe so bili deležni spodaj navedeni lepih in vrednih nagrad in sicer:

Westinghouse ledenico je dobil F. Opalek. Maytag pralni stroj je dobila Elaine Skodlar. \$100 v gotovini je dobil Frank Košmerl Jr. \$50 v gotovini je dobila Mary Pirnat. Po \$25 so dobili: Frances Lukanc, Matt Oberstar, Frank Potočin.

Po \$10 so dobili: J. Mullec, Mrs. Vesel, Matt Dubich, Anthony Kolenc, Rose Bokar.

Po \$5 so dobili: Frances Kompare, Rose Schwartz, Petrovič iz 67. St., F. Doblekar, Vida Kováčič, F. Strah, Louis Cimperman, Mr. Ermakora, Mrs. F. Košir, Martin Rogel.

Mizo, katero je daroval Mr. Andrej Tekauc, je dobil Anton Smole iz 6201 Dibble Ave.

Vsi gori omenjeni so prošeni, da pridejo po nagrade v župnišče sv. Vida v četrtek zvečer med 7 in 8 ter naj prinese s seboj tudi odrezke od listkov.

Iz raznih naselbin

Park City, Utah. — Dne 15. avgusta je tukaj umrl Anton Novak, star 52 let in rojen v Malvasi pri Dobrem polju na Dolenskem.

Walkerville, Mont. — Pred dnevi je tu umrla Neža Malenšek, stara 55 let in rojena v Zapolju pri Črnomlju v Beli Krajini. Tu zapušta moža, dva sinova in pet hčera.

Jeanette, Pa. — Pri avtomobilski nesreči je bil ubit Pavel Stampfer. Podrobnosti niso sporočene. — V Imperialu, Pa., je pred dnevi umrla Mary Tomazič, stara 40 let in rojena v Zareču pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. Njeno dekleško ime je bilo Rolih in tu zapušta moža, štiri sinove in dve hčeri.

— V Johnstownu, Pa., sta bili zadnje dni na obisku pri Ani Božič, Petru Bukovcu st., Johnu Klajderju, Louisu Skedelu, Fr. Martinčiču in Petru Bukovcu ml. in drugih prijatelji; Margareta in Ana Šuklje iz Minnesote, dalje iz Clevelanda Karolina Cukajne in hči Josephine ter končno Helena Hody iz New Yorka, hči Petra Bukovca st.

Buenos Aires, Arg. — Dne 23. maja je tukaj naglo umrl Jozef Jablonšek, star 44 let in rojen v Komnu na Krasu. Tu zapušta ženo in šest otrok.

80,000 poljskih otrok gre v Nemčijo

Ankara, Turčija. (ONA). — Nek nevtralni diplomat, ki je došel sem, zatrjuje, da bo Nemčija poslala 80,000 poljskih otrok, ki so v tej vojni izgubili starše, na Bavarsko. Tam jih bodo vzgajali kot Nemce.

ZDRAVNIKI VČASIH NE VEDO

Chatham, N. Y. — Tukaj je umrl Agust Van Deusen, star 95 let. Za časa civilne vojne so ga zdravniki izvrgli, da je "prešvih," in da ne bo dolgo živel. Pa je živel potem še 80 let.

Nocoj boste lahko videli "triglavske strmine"

Nocoj bo kazana na prostorih stare cerkve sv. Vida, ali v slučaju dežja v novi šoli, filmska slika, ki se imenuje "Triglavske strmine." Slika je bila posneta v Jugoslaviji in je prirejena za kino gledišča. Našim ljudem v Ameriki bo danes prvič pokazana. Tudi če je že kdo videl to sliko, jo bo rad videl še enkrat. Kdor je pa še ni, naj te prilike na noben način ne zamudi.

V tej sliki je prikazano kmetško življenje na deželi, videli bomo kosce in grabljice v senožeti. Gledali bomo nebotične triglavske strmine in videli, kako se hribolazci spenjajo od skale na skalo.

Vstopnina za odrasle bo 25c, za mladino 10c. Ves preostanek bo šel za mladinsko godbo fare sv. Vida. Poleg te glavne slike bodo pa pokazane še druge zanimive.

Fantje te naše godbe vas vabijo, da pridete nocoj na njih predstavo!

Dva Amerikanca ubita v Angliji

Montreal, 2. sept. — Letalo, ki je včeraj odletelo čez Atlantik, je danes treščilo v Anglijo. Vseh 10 potnikov, med njimi dva Amerikanca, je bilo ubitih. Na 10. avgusta je treščil v Anglijo avion na potu v Kanado. 22 oseb je bilo ubitih, med njimi 7 Amerikancev. Štiri dni pozneje je treščil drugi avion na isti poti. Tudi tedaj je bilo ubitih 22 oseb, med njimi 11 Amerikancev.

Pozdravi iz Minnesote

Mrs. Mary Luzar in hčerka 1315 E. 167. St., se nahajata na dopustu v Eveleth, Minnesota, njenem rojstnem kraju, katerega je zapustila pred 31. leti ter najlepše pozdravlja prijatelje in prijateljice v Clevelandu.

Bo nadaljeval učenje

Frank J. Modic, 1064 E. 68. St., učenec v Chemical Engineering Case School of Applied Science, se je podal za tri tedne v Camp Case, Loudonville, O., kjer bo nadaljeval študije v posebnih tečajih.

Prispevki za Lauschetovo kampanjo

Slovenski demokrati klub v drugorodci. Tako se govori, Anica! Dalje je dal neimenovan \$10, Lauschetov prijatelj \$10, ter neimenovana \$10.

Po \$5.00 so prispevali: Mr. in Mrs. Joe Markel iz 15411 Ridpath Ave. Joe dela v Beech Grove, Ind. pa pride vsako nedeljo za par ur domov, največ samo zato, da vidi, kako napreduje Lauschetova kampanja; družina Koporec iz 1022 E. 72. St., Mr. in Mrs. Anton Bartol, poznana grocerija na 1425 E. 55. St.

Po \$2.00 so prispevali: Frank Martič, 707 E. 162. St. (je izjavil, da če bi bil France Jaka, bi ne dal nič, radi česar sta se z našim urednikom sprla za pet minut), Anton Debelak, 893 E. 75. St., Frank Breskvar, 1244 Norwood Rd., John Per, 6218 Carl Ave., Anton Udovič, 1226 E. 55. St., Mr. in Mrs. Tony Zallnick, 5445 Stannard Ave.

Po \$1 sta prispevala: Mayme Perse-Marin, 1160 Norwood Rd., Frank Pangerčič, 1153 E. 63. St. Najlepša hvala vsem skupaj in če jih bodo še kaj tako dobri ljudi, bomo pa še priobčili.

Nove milijarde za obrambo

BUSINESS SE MORA UMAKNITI ZDAJ OBRAMBI

Washington, 2. sept. — Predsednik Roosevelt je ukazal deti v promet nove bilijone, da se požuri z obrambo. Novi odbor, ki mora preskrbeti material za obrambno industrijo je pa ukazal, da se mora manj važni business umakniti obrambni industriji. Posledica tega bo, da bo moral manj važen business kmalu zapreti vrata.

Odbor bo v kratkem prišel na dan z naznanilom, da se mora gotove vrste material hraniti samo za obrambno industrijo in po deželi se bo zopet vršilo pobiranje raznih kovin kot aluminija in podobno.

Predsednik Roosevelt je izjavil, da bo potrebovala višja produkcija več denarja, zato bo najbrže prihodnji teden prišel pred kongres za nov denar v sklad posojilne postave. Vprašal bo za 5 do 10 bilijonov dolarjev. Toda kmalu zatem bo vprašal za nove bilijone, gotovo še pred 1. januarjem.

Sabotaža in eksekucije v Srbiji

Budapest. — Iz Srbije se poroča o neprestani sabotaži in napadih na nemško vojaštvo. Ministrski predsednik Nedić je organiziral narodno gardo z dovoljenjem nemške oblasti, da napravi red. V Zaječaru so usmrtili sedem oseb radi sabotaže, dočim se dnevno poroča o številnih zavratnih umorih nad Nemci.

Renovirana trgovina

Frank Kastelic in njegova soproga, 19300 Shawnee Ave., se ponasata z lepo renovirano trgovino, v kateri prodajata grocerijo in mesnico. Lepo pročelje izločena okna in notranja ureditev jasno govore o napredku trgovine. Podjetnima trgovcema naše častitke.

Umoril ženo tekom medenih tednov

McAlester, Okla. — Warren Abby, 28 let star farmer, je moral umreti na električnem stolu, ker je umoril svojo 78 let staro ženo tekom "medenih tednov," da si je prilastil njene skromne prihranke. S ženo se je seznanil s posredovanjem dopisniške agenture.

Priden mladenič

Charles J. Sabec, sin Mr. in Mrs. Joseph Sabec iz 16103 Huntmere Ave. je tekom poletja graduiral na Columbia vojaški akademiji v Columbia, Tenn. Za odlično učenje je prejel častno iglo in prosto šolnino. Odlične ređe je prejel v metanju, streljanju ter v glasbi, ter je postal podčastnik pri godbi. Te dni se je v svrhu nadaljnjih študij podal v vojaško kadetnico v South Carolina, kjer se bo izpopolnjeval v vojaški stroki in inženirstvu. Podjetnemu mladeniču želimo mnogo sreče, staršem pa gredo naše čestitke!

Sinko je!

Pri družini Mr. in Mrs. Gust Gaspari na 80. česti se je oglašila teta štorlja in pustila devet funtov težkega sinčka. Dekliško ime matere je bilo Frances Nose, Mati in dete se prav dobro počutita na svojem domu. Čestitke!

Nadvse važna seja

Članice podružnice št. 50 SZZ se opozarja, da pridejo nocoj ob osmih v SND soba št. 4, staro poslopje. Vršila se bo seja radi prireditve ob priliki 10 letnice. Navzočnost vsake članice je nujno potrebna.

Letalo je treščilo na cesto in ubilo 3 otroke

Hempstead, N. Y., 2. sept. — Armadno letalo je treščilo danes na cesto, kjer so se igrali otroci. Gazolin se je razlil čez otroke in začel goreti. Trije otroci, v starosti 4 do 7 let, so dobili take opekline, da so na posledicah kmalu zatem umrli. Otroci so se igrali kakih 25 čevljev od točke, kjer je letalo treščilo.

Kot pripovedujejo priče, je letalo začelo goreti že v poletju. Pilot, poročnik Scott, se je spustil s padalom na tla z višine 700 čevljev. Zaneslo ga je v drevo, 300 čevljev od kraja, kjer je zadelo letalo na cesto. Letalo je pretrgalo telefonske žice in udar na zemljo je bil tako silen, da je počila vodovodna cev več čevljev pod zemljo.

Skupni pogreb žrtev železniške nezgode

Skupni pogreb Frank Urbančiča in Jerry Čadeža, ki sta bila v nedeljo ubita na železniškem križišču pri Painesville, O., se bo vršil v četrtek popoldne ob eni iz Želetovega pogrebnega zavoda, 458 E. 152. St. na Highland park pokopališče.

Frank Urbančič je bil star 46 in rojen v vasi Kal, fara Košana na Notranjskem. Zapušta sina Franka v Pueblo, Colo., brata Josipa v Frederick, Colo., in brata Antona v Midway, Pa., ki je dospel na pogreb, in več drugih sorodnikov. Bil je član društva Kras, št. 8 SDZ.

Ubiti Jerry Čadež je bil star 46 let, doma iz Gorenjskega, kjer zapušta mater in več sorodnikov. V Milwaukee, Wis., zapušta bratrance. Bil je član društva Ilirska vila, št. 173 ABZ. Oba sta bila zaposlena v Fisher Body Co.

Umoril ženo tekom medenih tednov

McAlester, Okla. — Warren Abby, 28 let star farmer, je moral umreti na električnem stolu, ker je umoril svojo 78 let staro ženo tekom "medenih tednov," da si je prilastil njene skromne prihranke. S ženo se je seznanil s posredovanjem dopisniške agenture.

Priden mladenič

Charles J. Sabec, sin Mr. in Mrs. Joseph Sabec iz 16103 Huntmere Ave. je tekom poletja graduiral na Columbia vojaški akademiji v Columbia, Tenn. Za odlično učenje je prejel častno iglo in prosto šolnino. Odlične ređe je prejel v metanju, streljanju ter v glasbi, ter je postal podčastnik pri godbi. Te dni se je v svrhu nadaljnjih študij podal v vojaško kadetnico v South Carolina, kjer se bo izpopolnjeval v vojaški stroki in inženirstvu. Podjetnemu mladeniču želimo mnogo sreče, staršem pa gredo naše čestitke!

Sinko je!

Pri družini Mr. in Mrs. Gust Gaspari na 80. česti se je oglašila teta štorlja in pustila devet funtov težkega sinčka. Dekliško ime matere je bilo Frances Nose, Mati in dete se prav dobro počutita na svojem domu. Čestitke!

Nadvse važna seja

Članice podružnice št. 50 SZZ se opozarja, da pridejo nocoj ob osmih v SND soba št. 4, staro poslopje. Vršila se bo seja radi prireditve ob priliki 10 letnice. Navzočnost vsake članice je nujno potrebna.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

5117 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
 Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
 Za Evropo, celo leto, \$7.00
 Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year
 U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months
 Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months
 European subscription, \$7.00 per year
 Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 205

Wed., Sept. 3, 1941

Italija je našla prazne kašče na Hrvatskem

Predno je Nemčija izročila Hrvatsko in Grčijo Italiji v varstvo, ali bolje rečeno za eksploatacijo in politični vpliv, si je zagotovila vse vire potrebščin, kolikor jih je bilo še ostalo v onih deželah.

Ko so naciji odšli iz Hrvatske in je bila dežela izročena italijanskemu vplivu, so hoteli Mussolinijevi ekonomski izvedenci v Zagreb v veselje pričakovanju, da bodo tam našli bogate zaloge živil in surovega materiala. Toda njih veselje se je kmalu razkadilo, ko so zvedeli, da so se Hrvatje zavezali Hitlerju, da mu bodo izročili vse zaloge živil, kar jih je na rokah in kar jih bodo pridelali.

Ko se je Nemčija umaknila iz Hrvatske in prepustila državo italijanskemu vplivu, so italijanski ekonomski naštiki, katero so sklenili naciji s Paveličevo vlado. Za Italijane je pač ostalo nekaj surovega materiala, kot lesa in rude, toda ne živil, katere je Italija tako krvavo potrebovala in katere je Italija redno izvažala iz Jugoslavije pred vojno.

Ko je italijanska armada zasedla Grčijo potem, ko je isto osvojila nemška armada, je našla Italija tam iste razmere. Nemčija je naglo izvozila iz Grčije žito in druga živila, a Italiji ne preostaja zdaj drugega kot iz svojih zalog zakladati grško prebivalstvo, ali pa bo lakote pomrlo. Nemčija si je poleg tega zagotovila vse izvoz tobaka iz Grčije od leta 1941 do 1943, za kar je dala Grčiji kredit v vsoti 500.000.000 drahem. Tobak je edin predmet, ki ga je v stanu, Grčija izvažati in ves trg si je zagotovila Nemčija, predno je mogla položiti nanj roko Italija.

Poleg tega je pa morala Grčija odstopiti Bolgariji oni del ozemlja, ki je producal polovico tobačne letine. Nemčija trdi, da je napravila to pogodbo z Grčijo samo zato, da je rešila tobačno industrijo v Grčiji in preprečila brezposelnost.

Tako; vidimo, je Italija zelo razočarana, ker ni dobila niti v Grčiji, niti v Hrvatski tistega, kar je pričakovala, da bo. Poleg tega je pa našla Italija v Hrvatski sentiment, ki se obrača raje na Berlin kot na Rim za nasvete in pomoč.

Hrvatoma tudi ni prav nič všeč, da je vzela Italija vso dalmatinsko obal pod svoje pokroviteljstvo. Celo hrvaško vojaštvo v Dalmaciji mora biti pokorno italijanskemu komisarju. Italija je tudi odločila, da morajo vse ladje, ki plujejo po Jadranskem morju, nositi italijansko zastavo in ne hrvaško. Izmed vseh teritorijev, ki jih je Italija zasedla v tej vojni, je samo Dalmacija, nad katero ima Italija absolutno kontrolo. In uprav Dalmacija je bila, od katere je samostojna Hrvaška pričakovala največ.

Italija je takoj odredila, da se v polnem obsegu razvija v Dalmaciji ribja industrija, pa ne v dobrobit Hrvatske, ampak da pomaga rešiti akutno vprašanje prehrane v Italiji sami. Ta industrija pa se ne more še v polnem razviti v Dalmaciji, dokler ne pobero vzdolž obale mine, ki so jih posejali tam Angleži in pa ker se ne morejo zanesti na dalmatinske ribiče, da bi sodelovali z Italijo.

Premirje med Rusijo in Finsko

Že nekaj dni sem so se med diplomati širile govorice, da bo predsednik Roosevelt napel vse sile, da privede Rusijo in Finsko do sporazuma in premirja, predno bo Finska popolnoma izkrvavela. Te vesti še bolj potrjuje dejstvo, da je ruski maršal Vorosilov na Stalinovo povelje umaknil svoje čete vse do meje, ki je obstojala med Rusijo in Finsko pred vojno 1939-1940. Tako zdaj Finska nima nobenega vzroka, da bi se še naprej bojevala proti Rusiji, ker je dobila vse svoje nekdane ozemlje nazaj.

V ponedeljek se je tudi poročalo iz Londona, da bo ameriški poslanik Winant posredoval med Rusijo in Finsko, da se doseže med njima premirje. Te vesti imajo morda za podlago dejstvo, da se je več nevtralnih držav obrnilo na Roosevelta, če ne bi morda hotel prevzeti vloge posredovalca med Rusijo in Finsko. Kot poročajo najnovejše vesti, so se vršili v Stockholmu, glavnem mestu Švedske, in Helsinkih, glavnem mestu Finske, že več dni tajni dogovori glede premirja med Finsko in Rusijo. Že pred več dnevi so prišli na Švedsko vplivni Finci, ki so predložili Švedom vso žalostno sliko položaja na Finskem tekom 10 tednov vojne. Finska je bolj trpela v teh desetih tednih, kot tekom vse vojne z Rusijo leta 1939 in 1940. Ti finski državniki so naprosili Švede, naj apelirajo na Roosevelta, da bi posredoval za premirje in tako rešil Finsko pred popolno pogubo.

Zima se približuje in Finci računajo, da ne bodo mogli dobiti nobene gnotne pomoči iz Nemčije, pa tudi nobene vojaške pomoči proti Rusom. Tako bi bili z nastopom zime Finci navezani popolnoma nase v vojni z Rusijo, česar bi nikakor ne mogli vzdržati.

Finski narod je popolnoma izčrpan, bolan in izmučen pa tudi razočaran nad vojno, katere so se lotili brez priprave. Šli so v vojno sredi popravil po zadnji vojni z Rusi. Apel generala Mannerheima, naj se bore proti "dednemu sovražniku," ni našel med Finci nobenega izrazitega odziva. Tudi sosodje Švede se ne strinjajo s tem, da je šla Finska v vojno proti Rusom. Zlasti švedsko delavstvo je proti tej vojni.

BESEDA IZ NARODA

Čestitke k obletnici poroke

Prav lepo je bilo v soboto večer, ko so rojaki in prijatelji napravili "surprise party" tukaj obče znanima Mr. in Mrs. John Debelaku za 30 letnico njiju poroke.

Kdor izmed nas pozna Debelakove ve, da so v resnici pravi in zavedni Slovenci, ki vedno radi pomagajo, kjer je potreba pomoči. Kjer je veselica, party ali kaj podobnega, sta Mr. in Mrs. Debelak gotovo navzoča. Prav rada zahajata tudi na družbene seje in Mrs. Debelak je vedno uradnica pri ženskih društvih.

Moja največja želja je, da bi tudi še v bodoče tako vestno vršila svoje družbene dolžnosti kot sta jih do sedaj. Vsi prav dobro vemo, da v 30 letih zakonskega življenja doživimo tudi mnogo bridkosti. Tako tudi Mr. in Mrs. Debelak nista imela 30 letno pot zakonskega življenja posuto z cvetlicami in tudi ne pogrnjeno s kakimi perzijskimi preprogami. V tako številni družini, kjer je osem otrok, se vedno doživlja tudi kaj neprijetnega.

A, v vsaki nadlogi sta zaupala v božjo previdnost in božjo pomoč. Vedno in povsod sta udano klonila božji volji. Pa tudi Bog, v katerega imata vedno zaupanje, ju je varoval, da sta po 30 letih zakonskega življenja še oba čila in zdrava.

K številnim čestitkam, ki sta jih prejela ob tej priliki se pridružujem tudi podpisani in vama želim, da bi vama sonce sreče še nadalje sijalo. Naj bo vse vajino delovanje v večjo čast božjo in nam sosedom pa v zabavo in veselje ter vašim otrokom za dober vzgled. Saj prava zemlja sreča je le živeti pošteno in udano v voljo Stvarnika.

Če smo zadovoljni s tem kar imamo, smo srečni, kajti le zadovoljnost v vsakdanjem življenju nas osreči in kadar je Mrs. Debelak med nami, vemo, da je zadovoljna, saj je vedno vesela. Zato pa vama obema ključem zadovoljnosti še nadaljnih 20 let, da bosta v krogu svojih otrok in unukov ter številnih prijateljev praznovala zlasti jubilej ali 50 letnico poroke.

Kadar sonce zlato
 zadnjikrat nam sijalo bo,
 takrat pa nebeški Oče
 s ploščim v raju plačal bo.

Vaš prijatelj,
 Jakob Resnik.

Sodnik Lausche in mladinski zbori

Da je g. sodnik Lausche prijatelj mladine in da je posvečal veliko pozornost slovenski mladini, je splošno znano. Da je posvečal veliko pozornost mladini pri mladinskih pevskih zborih, mogoče ni toliko znano, razen onim, ki so bili v neposredni bližini teh skupin.

Obiskoval je vaje, govoril otrokom. Obiskoval je koncerte, govoril je nam. A tudi mi, ki nam je znano, je dobro da si polklečemo v spomin, njegovo prijateljstvo do mladinskih zborov.

Gmotnih prispevkov ne bom omenjal, ker je bila vedno njegova želja: "Naj ne ve levica, kaj poda desnica." To vedo oni, ki so v onih težkih časih z velikim naporom vzdrževali mladinske zore pri življenju, koliko je pomenila naklonjenost g. sodnika Lausche-ta do teh skupin.

Njegova moralna naklonjenost. Pa si je kot častni govornik večkrat od ginjenosti in veselja brisal solze, ko je čul slo-

vensko pesem, ki je vrela iz mladih grl tu rojene vaše mladine, nam spričuje vse.

Sedaj je čas, da se mu nekoliko oddolžimo

V četrtek 4. septembra ob 8. uri zvečer bo sestanek vseh v 23. vardi, ki so pripravljeni pomagati sinu slovenske matere k izvolitvi županom Clevelanda. Apeliram na vse, posebno starše, pevce, ki so in ki še pojejo pri mladinskem pevskem zboru "Slavčki," da se udeležijo tega sestanka. Vaša navzočnost je potrebna. Enako prosim starše drugih mladinskih pevskih zborov, da vsestransko podpirate odbore, ki delujejo na nepolitični podlagi za izvolitev Slovenca županom Clevelanda. Narodni pozdrav!

Za odbor:

L. Šeme.

Kokoš bomo pekli

Na redni mesečni seji kluba Ljubljana je bilo sklenjeno, da se še enkrat pozabavamo na prijaznih Stergarjevih farmah predno zaključimo poletno sezono. Zato pa je klub sklenil enoglasno, da bomo ob tej priliki pekli kokoši.

Tem potom obveščamo vse članke omenjenega kluba, da se gotovo udeležite te zabave v nedeljo, 7. septembra. Točno ob 12. uri bo kosilo. Torej bodite točni in nikar ne zamudite. Najbolj važno pa je to, da vsi tisti, ki niste bili na zadnji seji, gotovo pridete in o tem že naprej sporočite tajniku Louis Sranpu. Sporočite mu to do srede večer (to je noč), da bo na ta način odboru lažje pripraviti vse potrebno.

Pripravite se osebno ali pa pokličite po telefonu KENmore 4311 J. Ta naš izlet se vrši ob vsakem vremenu. Vas vabi,

Odbor.

Waterloo Camp št. 281
WOW obhaja 25-letnico

Članom našega društva je gotovo že znano, da bo naše društvo obhajalo 25 letnico društvenega delovanja. To pomembno obletnico bomo praznovali v februarju 1942. Kateri izmed članov ni tega še vedel, naj si sedaj zapomni.

Opominjam pa tudi vse naše članke, da bi malo bolj redno zahajali na društvene seje, kajti ravno sedaj imamo precej važnih stvari na programu tikajočih se naše proslave. V tem času, do naše 25 letnice, pa skušajmo pridobiti kar največ mogoče novih članov, ker bo na dan naše proslave tudi slovesen sprejem vseh novih članov. Upam, da se bo vsak potrudil in pripeljal vsaj enega novega člana.

Posebej pa vas še enkrat opominjam bratje, da se udeležite seji, ker s tem boste koristili društvu in samim sebi. Pregovor pravi: V slogi je moč!

Z bratskim pozdravom,

John J. Intihar.

Orli napadli čredo ovac

Kakor poročajo iz Turkmenistana, je na nekem tamkajšnjem pašniku kakšnih 200 orlov istočasno napadlo čredo. Pastirji in lovci so se morali z ujedami boriti po vseh pravilih in trajalo je dolgo, preden so jih pregnali. Škoda ni bila posebno velika. Roparice so usmrtili eno jagnje, devet pa težko ranile.

Električni likalniki

V Zd. državah je v prometu 10.000.000 več električnih likalnikov kot pa pralnih strojev, katerih je 14.000.000.

V tem trenutku sicer še ni gotovo, če bo prišlo do premirja med Rusijo in Finsko, toda uradni Washington bo storil vse mogoče v tej smeri, zlasti še, ker je bil Roosevelt vedno naklonjen tej mali, pa krepki demokratiški državi.

Nekaj zgodovine o Bermudskem otočju

Bermudsko otočje obsega kakih 360 samotnih otočkov v sredi Atlantskega oceana. Parnik ima iz Newyorka do Bermudov 36 ur vožnje. Otočji so precej skromni, saj imajo le malo zemlje, nekaj skalovja ter koralskih pečin ter ne merijo več kakor 50 kvadratnih kilometrov. Zato pa ima to otočje ime nitno strateško stališče ter so dobro križišče ladijskega prometa ter postajališče čezoceanskih letalskih zvez. Poleg tega se lahko reče, da imajo ti otočki zelo milo podnebje. Zemlja pa, kolikor je imajo, je prav dobra in sila rodovitna. Na teh otokih prebiva kakih 30.000 ljudi, belci. Zamorci ter mešanica belcev, črncev in rdečih Indijancev. Zgodovina teh prvotnih prebivalcev in njihove domovine je kaj pestra.

Nekega dne je angleška ladja plula iz Anglije v Ameriko. Vihar je pa ladjo vrgel ob pečine neznanega otoka, ki pa je bil z gozdom porasel. Tako so Angleži baje spoznali ta otok, na katere so ustanovili kolonijo, ki je 1.1615 dobila od angl. kralja posebne predprave. Otočje je pa so imenovali po tistem, ki ga je bil prvi odkril, imenovali Bermude. Na teh otokih so začeli naseljevati delavne ljudi, ki jih je tamkaj manjkalo. Prvi guverner je bil kapitan Daniel Tucker, ki je poskrbel, da je prišlo na otok dovolj naseljenec, saditi fige, banane, sladkorni trs. Zlasti pa se je ta mož brigal, da ne bi na teh otokih zmanjkalo ljudi. Zato je uvedel prisilne ženitve.

Zdi se pa, da stroga disciplina ni ugajala, ker je mnogo naseljenec skušalo pobegniti. Toda le malo jih je bilo, ki so se srečno rešili v Ameriko ali Evropo, ker so navadno ostali v morju. Strogost te otoške uprave je bila vedno večja. Omeniti je namreč treba, da je otočje bilo last posebne zasebne kompanije, ki je od kralja dobila le predprave, da sme otočje kultivirati ter njegovo bogastvo zloričiti. Naravno, da so guvernerji čim strožje ravnali z ljudmi. Naravno pa je tudi, da so se ljudje hoteli iznebiti take vlade. Bermudanci so se kmalu začeli puntati, toda še leta 1687 so se osamosvojili od kompanije ter postali samoupravna železica britanskega imperija.

Dotlej pa so morali bridko okusati gospodstvo kompanije: od jutra do večera so morali delati na tobačnih poljih, ker je tobak nosil mnogo dobička kompaniji, niso smeli graditi svojih ladij, blago za svojo porabo pa so smeli kupovati zgolj tisto, ki so ga pripeljale na otok družbine jadrnice. Kajpada so morali to blago plačevati dva ali celo trikrat dražje.

Končno so, kakor povedano, leta 1687 dobili svobodo, da so se smeli sami brigati za svoje blagostanje. Takrat je bilo na otočju kakih 6000 ljudi, ki so bili po večini dobri in pošteno kmetje. Ko so dobili prostost, so se lahko odločili, ali naj še naprej obdelujejo zemljo ali pa gredo ven na morje, ki je kipele ob njihovih otokih. Izvolili so si morje. Zgradili so si malo brodoge, začeli so loviti kite, vodili so promet med Zahodno Indijo in Ameriko do Nove Fundlandije, na Angleško pa so vozili sladkor in rum. Tako so kmalu zasloveli kot spretni špediterji Atlantskega oceana.

Takrat je nastala vojna med uporno Ameriko in Anglijo. Špedicijo ni zdaj bilo nobenega zasluga več. Jesti je pa bilo treba. Zato so se obrnili na Ameriko po žive. Toda tukaj jim niso hoteli dati, češ živeža ne prodajajo za denar, marveč za smodnik. Bermudanci niso bili v zadregi. Šli so in iz angleške trdnjave na svojem otoku v temni noči odnesli 100 sodčkov smodnika, katerega so

odpeljali v Ameriko. Tako so dobili živeža. Bermudanci so bili angleški podložniki, trdnjava St. George na enem izmed 360 otokov pa je imela nalogo braniti nje in angleško posest. Amerikanci pa so bili v boju z Anglijo. In vendar so Bermudanci Ameriki prodali smodnik. Tedanjega guvernerja je to tako bolelo, da je umrl. Njegov naslednik pa je bil bolj bistar mož, ki je Bermudancem nasvetoval, naj se bolj drže Anglije, ker bodo od nje imeli dovolj kruha. Svetoval jim je, naj s svojimi ladjami plenijo ameriške ladje ter pomagajo Angliji, ki je blokirala Ameriko.

Vrli Bermudanci so takoj razumeli pametni nasvet ter takoj šli na delo. Postali so gusarji, ki so plenili ameriške ladje. Takrat je bilo na teh otokih veselo življenje — pijača, plesi in zabave, ker je bilo denarja in blaga v obilici. Bermudanski kapitani so bili pravi mojstri svoje stroke, ki so kopicili bogastvo na otokih. Tako so leta 1818 Bermudanci imeli že 200 ladij, med katerimi jih je najmanj 10 bilo takih, katere so zveli Amerikancem.

Ko je bilo vojne konec, je na Bermudih postalo spet dolgočasno. Ljudje niso bili več vajeni obdelovati zemljo ter so sanjali o slavnih časih gusarskih junaštev. Tako so sedevali na obali ter prežali na ladje, katere je viharo morje vrglo ob obalo.

Take ladje so potem kratkoma opleni ter si plen razdelili. Toda takega plena je bilo le malo. Zato so se leta 1818 spet obrnili, k Ameriki ter zanjjo vozili blago iz Zahodne Indije, kar je trajalo do leta 1822. Takrat pa je parnik končal tudi to romantično življenje in Bermudanci so bili reveži. Ker niso hoteli in znali obdelovati zemlje, so pletli košare in preproge, da so se preživljali. Med tem je angleška mornarica na otočju napravila svoje utrjeno oporišče. Ko je izbruhnila v Ameriki državljanska vojna, so bili Bermudanci spet na nogah.

L. 1865. so njihove ladje začele voziti premost za južne države, katere so bile blokirane od severnih držav. Mesta St. George in Hamilton so postala središče obojestranske špijonaže, trgovine in razkošja. Ko pa je sever premagal jug, ko je bila državljanska vojna v Ameriki končana, je bilo teh časov namah spet konec. Še enkrat so Bermudci doživeli slavne tihotapske čase, ko je bila namreč v Ameriki uvedena prohibicija. Bermudci so postali središče tihotapske trgovine z alkoholom. Ko je zdaj tega konec, so morali prebivalci poseči po lopati ter so postali vrtnarji, ki izvažajo v Ameriko za 500.000 dolarjev cvetja in zelenjave na leto. Poleg tega pa so se za te otoke začeli zanimati turisti, ki so v njih puščali svoj denar. Davkov otoki skoro ne poznajo, carina je malenkostna. Zdaj teče tamkaj 85 kilometrov dolga železniška proga; avtomobili pa so strogo prepovedani. Krasne vile vstajajo tam in lepi hoteli, kjer turisti lahko poslušajo junaške zgodbe o slavnih prednikih sedanjih Bermudcev.

Zdaj pa je Amerika na Bermudih napravila veliko letalsko oporišče. Ali se je usoda tega otočja obrnila? In kam?

Kaj povzroča polarne sije

Čudež polarnega sija je človeka vedno zanimal. Zlasti pa je naraslo zanimanje zanj v zadnjih letih, ko se pojavlja precej pogosto v Srednji in celo Južni Evropi, kjer so polarne sije poznali nekoč samo po pripovedovanju potovalcev. Kakor pri drugih nebesnih pojavih, se izživlja praznoverje tudi pri tem z najbolj nenavadnimi napovedmi. To je do neke

mere razumljivo, saj moderna znanost uganovno pravo bistvo.

Vzrok polarnih sijev cer silovita izžarevanje trnov na soncu, ki jih v višinah usmeri skupaj, di dušikovega plina. Ker ljaajo polarne sije večino di zemeljskomagnetne in so dalje v zvezi s pol delovanjem sončnih dvomit, da je med tem neka zveza.

Barva polarnega sijajačno belkasta z zelenim odtenkom. V nejasnem nu prevladuje umazan barva. Močnejši siji, ki si izrazito rdeči in joličasto svetlobo pa pogostoma pri manjših larnih sijih, ki sličejo čnim meglam. Polarni jo zunanji obliko zelo nja, kakor se je dovolj ma pokazalo.

V septembru 1874. so zovali na hebridskem Skyeju n. pr. v podobni ki se je vzpenjala nizko meljsko površino in rala žarke snopov januarju 1861. so opazovali v Portu Foulkeju na Gr severni sij v podobni s zastoju podobne drap 1882. so podoben pojav Thordsenu celo fotograf Istega leta so v King opazovali polarni sij, ogromnega, lahko svet ka s svetlobnim lokom plaval nad njim. Pogosto opazovali tudi polarni podobni veličastnih zrak kakor 24. oktobra 1880 fordu na Angleškem.

Se vsem je spominj sij, ki je predlansko pordečil nebo. Tokrat pojav v Evropi kaj ne oblike. Na Balkanu letoku in tudi v Ljublazljive oči opazovali snope žarkov na rdeču, v Italiji se je pojav zebu belo-modro-rdeč kanje, na zgornjem je bilo nebo kakor a nad Berlinom so se sene vijoličaste svetlo od časa do časa pojav žarki.

Električno narav jev so spoznali v davno. Že l. 1882. Skandinavcem Lemstružo iz bakrene žice, ki ostre osti in ki jo je jval umetne žarke svet jev, ki so bili dolgi Podobni poskusi so ponovno tudi pozneje.

S fotogrametrijo njih desetletjih pred določili višine, v kater javljajo ti prelepi navi. Polarni siji navi splošnem v višini 90 nad zemeljsko površino Zvezdarne spravlj pojav polarnih sijev večjim številom sonar kar spet potrjuje to tesni zvezi med pol ji, zemeljsko-magnetn rji in sončnimi pegami.

Propeler iz železa

Angleški inženir Moss je dobil patent pek, po katerem lahko letalske propelerje izdel meta. Gre za žamet svile, ki ga vlagajo v plasteh pod visokim med dve leseni plasti staja blok izredno mo nosti, iz katerega je tem izdelovati posebn trdne propelerje.

Vojni proračun preteklo leto je znašal jonov funtov.

Najnovejši nabori se končali z 90 odstot hom.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Mays

Čudljivo se je nasmejalo. "Nemsi, — nevernik, — kri-
— pa bo določil krvno
— po določilih korana —?
— misli, da bolje pozna ko-
— ko mi —? Nadutost je sto-
— temu džauru v glavo, zme-
— mu je pamet!"

Čuvaj se! Ni še prišel čas
večerni molitev, ni še zato-
— kara si me imenoval! Ne po-
— kaj sem ti obljubil! Huda
— kazen, ki te čaka!

— Mar ti poznas določil-
— korana in razlagalcev o kr-
— peni?"

Ne poznam jih. Jih tudi ne
— znam poznati, ker koran in
— razlagalci ničesar ne določajo
— pri cenah.

— Razsvetlil bom
— nedost.

— In tudi tvoji lju-
— naj poslušajo! Saj gre za
— življenje.

— el-Muttalib, praded pre-
— dan, da mu žrtvuje enega si-
— na mu jih da deset. Želja

— je izpolnila, izpolniti je
— tudi svojo obljubo. Žre-
— va, o čem govorim?

— Želja, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-
— va, o čem govorim? Žre-

Na božjo pot

Do zdaj so se zvonci oglašali
samo po dolinskih gmajnah. Ti-
stega dne so se pa pastirji do-
govorili, da bodo živino zagna-
li v vrh.

"Kaj že tako zgodaj?" se je
čudil Plevelov Ivan in pridal:
"V grapah smo s pašo dobro
začeli. Če naši zvedo." "Ne tro-
bezljaj okoli! Poženemo pa
konec besedi!" se je ujezil Sla-
kov Pepe in malo je manjkalo,
da ni Ivana nadržal: "Če ti ni
všeč, pa ostani, koder češ, mev-
ža! Ko pa je Pepe, ki je imel
nad pastirji zmeraj glavno bu-
sedo, izdal svojo tajnost, je tu-
di Ivan z ostalimi potegnil: "V
vrh . . . Žolne, na žolne bomo
šli . . ."

Še tisti hip so na vse
pozabili: na to, da bi lahko še
dobra dva tedna v dolini pasli,
na to, da se bodo gospodarji
kregali, ko zvedo, kam bodo
gnali — na vse. . . Počili so bi-
čiči, zaudarili zvonci in živina je
stopala med plotovi skozi vas.

"Julka, ženeš z nami?" je
Ivan klical dekletu, ki je za-
ostajalo daleč zadaj nekje. "Li-
sko hitreje požen!"

Pa Julka, ki je gnala Petriče-
vo živino, ga najbrž ni slišala.
Kljub temu se je potrudila, da
jih je dohitela, četudi je tekla,
da bi se človek najrajši zjokal,
ki bi jo videl, kako jo je grba
ne samo kazila, ampak tudi za-
našala, kadar je Julka stekla.

"V vrh? Kje je to?" je izbuli-
la drobne oči. Da, mlada pasti-
rica je šele letos začela s pašo v
teh krajih, doma — tam nekje
za šentjoškimi hribi — pa še
pasli niso. Kako tudi, ko pa ni-
majo drugega kot leseno bajto,
kos vrtiča in leho, v hlevu pa
kokoške. In zato so dali Julko
k Petriču za pastirico. Pa ni bi-
la samo pastirica. Na njeno te-
lesno napako niso nič gledali.

Za vse so jo porabili: za pester-
no, še kuhati je morala, kadar

je bila gospodinja zdoma.

"Boš že videla," jo je Ivan
miril. Njemu se je vso zaupa-
la. Če Ivan reče, bo že prav, si
je dejala in švrknila teličko, ki
se je obotavljala ob šopu trave.

Na visokem nebu, ki je bilo
kakor umito, se je smejalo veli-
ko sonce in že kljub jutranji
svežosti, ki je puhtela od leh in
zelenih host kar dobro pripeka-
lo.

Domača vas se je že skrila
za grički. Živina je začudeno
postala ob križpotju, ko je za-
slišala Pepetov klic: "Les, les." Kam
pa danes? si je mislila, a
ko je počil bič, je kar rada kre-
nila, kamor je bilo ukazano, če-
prav je šla pot vkreber in zato
zlasti za stare noge nič kaj mi-
kavno. Pa še dolga, dolga! O,
pastirji, ti srnjaki poskočini, jo
že zmorejte, še na misel jim ne
hodi kaka utrujenost.

"Še daleč?" je Julko spet za-
skrbelo, da bi se morda ne zgu-
bili, ko ni nobene hiše nikjer
več videti.

"Smo že tu," Ivan si je obri-
sal mokro čelo in pokazal pred
seboj zeleno jaso, ki se je na
široko odprla in sprejela pri-
šlece. Živina se je kljub vročini
razkropila v sončno stran. Pa-
stirji so si pa poiskali senco v
temnem bukovju, odložili svoje
torbe, v katerih so imeli vsak
svojo južino in se oddahnili:

"Vročje je!" Pa samo za hip.
Kajti Plevelov jo je že ubral v
goščo, drugi še slutili niso,
kam. "Po žolne vendar," se je
domislil Mirnikov in se ločil od
Julke in Ivana, ki sta stala na
trihletem parobku in strmela v
dolino. V dolino. . . O, kako se
jima je ta čas odtrla pred oči-
mi! Kako daleč je segel pogled
z vrha jase, porasle vse na ok-
rog z dehtječimi rožnatimi tra-
vami, grmički in malinjem!

"Vidiš, tam zadaj je Ljublja-
na," se je Ivan pripognil in se
skoraj dotaknil Julkine grbe pa

s palico lovil smer. Julka se je
komaj zavedala, drobne oči so
se ji zalesketale v sončnem ža-
ru, kakor ob velikem spoznanju
nečesa lepega, neskončnega.

Minila jo je utrujenost, slabot-
no telo je prešinila sladka opoj-
nost.

"Ljubljana . . . ?" Moj Bog,
kaj je mogoče, da se tako daleč
vidi! V daljni dalji se vije pas-
sivobelih hiš, ki se kopljejo v
megleni dremavici. Tam nekje
mora torej biti visoka hiša s
steklenimi okni, ki so zmeraj v
sonce odprti; in v hiši svetle
sobane strica Jožeta, kakor je
včasih mati pravila, ko je bila
v mestu. Julka ga ni nikoli vi-
del: ne mesta, ne strica v svet-
lih sobanah. Samo sanjala je
zmeraj o tem. O, tam je torej
mesto. . . Da bi mogla kdaj
tja dol, morda samo za uro, za
minuto, samo za hip — tako si
je zahotela v svojem malem sr-
cu. Pa najbrž ne bo smela ni-
koli, ker nosi grbo. Ivan že, in
Pepe, Janko, Dolci, Mihec, vsi
prav vsi bodo nekoč šli. Julka
pa ne; takih, ki nosijo grbo in
ki tako čudno hodijo, ne spuste
v mesto. Julka ve, da jih ne
spuste. Kako, če jo še v vasi
postrani gledajo, češ: glejte jo
spako, s hribov se je priplela.

"Pa Žalostno goro vidiš?"
Ivan ni slutil, kakšne misli se
spreletavajo po dekletovi glavi.
Samo bolj iz navade je iskal,
kje bi še kaj našel za Julko, ki
je prišla danes v prvo z njim v
vrh. Saj je tudi njega tako za-
nimalo takrat, ko so prvič pri-
gnali sem gor in se potem raz-
gledovali na vse strani.

V desno smer tam pod mo-
drozelenimi krmiskimi vrhovi
so se svetile bele cerkvice: Ste-
ta Ana, Sveti Jožef in Žalostna
gora. In še tam za tistimi gri-
či? Daleč tja čez — mora pa bi-
ti Amerika, je Julka mislila,
mislila. Da, tja čez je Ameri-
ka tam živi naš Janko in veliko

denarja ima . . . Tako je mati
pravila. In da bo nekoč prišel
domov in Julki prinesel novo
obleko, čisto židano, ki jo bo
nosila samo za Veliko noč in za
žegnansko nedeljo, pa lepo tor-
bico, kot jo ima Slakova Fran-
cka, o, še lepšo bo dobila Julka,
saj je mati rekla . . .

"Julka, si že bila na Žalostni
gori?"

"Na Žalostni gori? Še niko-
li," so se dekletu spet zaiskrile
rjavosive oči.

"Jaz pojdem letos. Za binko-
šči, ko bo romanje. Pa naša
Metka tudi in Slakova Francka
pa Pepe," se je postavil Ivan.

"A-a-a!" si je Julka odvezala
rdečo ruto, da so se vsuli ko-
stanjevo rjavi kodri na senco
in potno čelo. Male oči so ji pa
še nenehoma strmele v nežerno
daljo, nad katero se je poča-
si prevažalo majnikovo sonce.

Tam je mežikala bela cerkvice.
Kakor božja misel v blagem sr-
cu, se je Julki zazdela. In Ivan
pa Pepe, Francka, Metka, vsi
bodo šli tja gor. Na božjo pot.
O, kolikrat je že mislila Julka
o božji poti. Kolikrat se je že
odločila: ko bom velika, takrat
bom šla. Tudi peš, če drugače
ne. In potem bi molila, molila,
kakor molijo romarji: O, Ma-
rija moja, božja Marija, glej
moje telo, glej moje grbo! . . .

Ah, ne, tako ne bi molila, am-
pak: Da bi že prišel Janez iz
Amerike in prinesel novo oble-
ko in . . .

V tem je odjeknilo iz na-
sprotnih rebri: "Ho-o-oj, ho-o-oj!"
Pastirja sta se ozrla in šele te-
daj videla, da sta ostala sama
na jasi. "Pojdiva za njimi. Boš
videla žolne, zelene žolne." Že
sta se spustila proti goščavju,
kamor so se oglašali tudi zvon-
ci živine, ki se je branila nad-
ležne obadi.

V visoki bukvici so gnezdile
žolne. Pepe jih je pobral v ka-
po. Rad bi še staro ujel, pa ni
imel sreče. Kako lepi so bili
mladički, ki še niso mogli do-
bro frčati. Julka jih je prvič
videla. In kaj bodo zdaj z nji-
mi napravili, si je dejala. Po-
tem so stikali še naprej v ho-
sto, ki je dišala po mehokobnem
zelenju. Pod drenovim grmom
so izsledili taščico, ki je valila.

"To pa pustimo, ker zna lepo
peti," jih je Pepe odvedel na-
prej. Potem so zakurili in spe-
kli krompir, ki ga je prinesel
Ivan za južino. Julka se je spo-
mnila, kaj sta se z Ivanom ma-
lo prej menila gori na svetli ja-
si. Da bodo šli na božjo pot. Na
Žalostno goro. O, če bi smela
še ona, jo je hipoma prevzelo,
ko je sedla s svojo grbo na meh-
ki mah in ugriznila v vroči
krompir, ki ga ji je brsknil Ivan
iz žerjavice. Pa oni niso vedeli
za njene misli, ki so bile tako
drugačne, tako lepe, tako v da-
ljo hiteče. Žalostna gora, bela
cerkvice, pesem zvonov in
romarjev, ki gredo v grič, pe-
sem in molitev pobožnih src —
o, Mati božja, da bi smela jaz

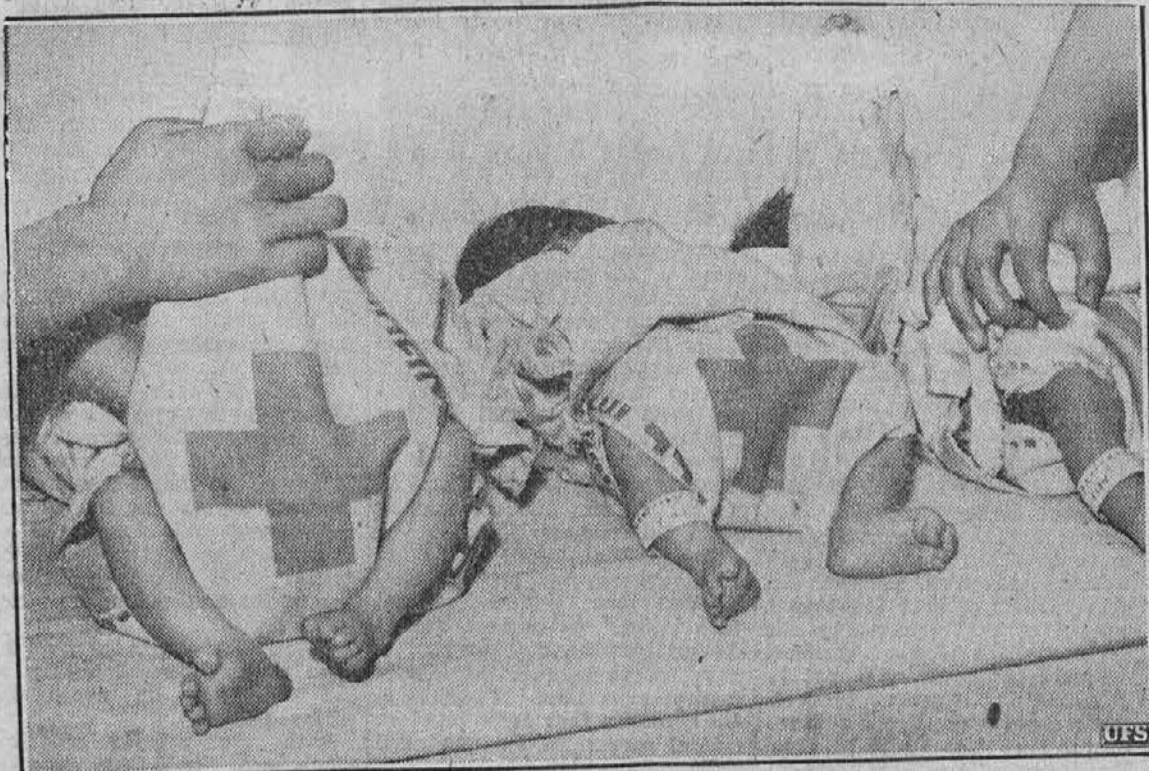
Visoko v bukovju nekje se je
oglašal kobilar, ko je sonce za-
vozilo v večerno stran in se že
pomikalo v zaton. Pastirji so
vriskali in gnali v dolino, ki so
jo zagrinjale dolge sence.

"Jutri spet v vrh. Staro žol-
no moram dobiti," je dejal Pe-
pe, ko so se pred vasio razhaja-
li vsak s svojim tropom. Julka
ga ni slišala, tako je bila za-
mišljena v svet, ki se ji je da-
nes tako prostrano razgrnil kot
še nikoli. Da bi šla na Žalostno
goro, o, da bi jo pustili Petriče-
vi. Ali naj poskusi prositi? ji
misel ni dala miru, ko je z ži-
vino že stopala prek dvorišča
v hlev. "Bom," se je slednjič
ogločila, spravila prazno torbo
v kuhinjo in prosila vsa v skr-
beh. Gospodinja, ki je pravkar
pristavila za večerjo, se skoraj
že zganila ni, ko je dejala: "Za-
stran mene pojdi, če hočeš."

Julka bi najrajši na ves glas
zavriskala, tako veselje jo je
na mah obšlo. Kje si je misli-
la, da bo gospodinja tako pri-

Gornja slika nam predstavlja ruske vojake, ki si kopljejo nove strelske jame, kjer
nameravajo zadržati sovražnika in če se jim bo posrečilo obdržati te pozicije, bo vojna
trajala še precej časa.

Gornja slika je bila posneta v otroški bolnici Sv. Elizabete v Sanghaju na Kitaj-
skem. Kitajske bolničarke so zelo "šparovne" in ničesar ne zavrzajo ter celo vrče, v ka-
terih je bila ameriška pšenica in ki so zaznamovane z rdečim križem, porabijo za pšenice
malim Kitajčkom.

jazno privolila! In potem še
gospodar: "Pojdi, če hočeš!" O,
kaj bi dala za ta trenutek. Saj
so vendar vsi tako dobri, kdo bi
si mislil, je stekla še v čunna-
to, koder je ležala stara Petri-
čevka in ji je Julka stregla ka-
kor svoji materi.

"Mati, na Žalostno goro bom
šla!" je drobila Julka, ko se
vrat ni dobro odprla. "Na božjo
pot . . ."

"Na božjo pot? Le pojdi, pa
še zame moli," se je starka od-
kašljala. V globoko vdrtih očeh
so ji zalesketale solze. Le poj-
di, otrok, si je govorila na ti-
hem; jaz je ne bom več videla,
Žalostni gore nič več . . . Pa —
revica, Materi žalostni svojo ža-
lost pokazi, svojo grbo ji nesi.

Malokateri večer Julka ni
mogla tako dolgo zaspati kot
tistikrat. Pri podružnici je bi-
la že pozna ura, a Julka je še
zmeraj zrla v gluho temo, ki je
bila zanjo nocoj vse glasna, ži-
va, svetla, da še nikoli tako. Po-
tem je zaspanja. A v sanje so
se ji pritihtapile še lepše mis-
li.

Tiste noči je Julka sanjala
samo o božji poti na Žalostno
goro. In vsakikrat je bila pot
lepša in zvonoviti so zmeraj bolj
slovesno pozvanjali in Julka je
bila zmeraj med prvimi roma-
rji v božjem hramu na gori.

Končno je le prišla tako za-
željena biukošna nedelja. Vas
je že ob prvem jutranjem svitu
zaživela. Starejši so sedali na
okrašene vozove, da se bodo od-
peljali, drugi pa, ki niso imeli
cvenka ali pa se jim je zdelo
škoda, da bi plačevali voznika,
ki je že tako dosti zaslužil, so
se pa zbirali v gručo, da jo bo-
do udarili kar peš, in se še ra-
di pošalili: Saj se gre peš na
božjo pot!

Sonce je pokukalo izza krim-
skih grebenov. Lep dan se je
obetal romarjem.

(Dolje prihodnjič)

V Bresciji je neki živinorejec
dobil 10,000 lir nagrade za kra-
vo, ki je dala lansko leto 10,791
litrov mleka.

Francoska vlada v Vichyju je
180 francoskim advokatom pre-
povedala izvrševanje odvetniške
službe.

MALI OGLASI

Delo v trgovini
Išče se dekle, ki bi pomagala
v konfekcijski trgovini. Pokli-
čite Liberty 9370. (x)

Lepotilni salon naprodaj
Naprodaj je na vzhodni stra-
ni mesta lepotilni salon, ki de-
la tedensko prometa \$75 in več.
Vsa moderna chrome oprema.
Cena zelo zmierna. Vprašajte
pri Apple Co., 1836 Euclid Ave.
Main 3745. (207)

Lokal za gostilno
Odda se pripraven prostor za
gostilno ali za kako drugo pod-
jetje. Vpraša se na 6005 St.
Clair Ave. (207)

Hiša naprodaj
Dne 6. septembra bo prodana
hiša v Euclidu, vogal 220. St. in
Miller Ave. Je v jako mirnem
kraju in zelo lepa prilika; 2 lo-
ta, dolga 138 čevljev in široka
52 čevljev. Posvetje je od po-
kojne Antonije Bradač, po do-
mače Korenke. Prodaja bo v
Court House na Public Square.
Vredno je vsaj \$4,000. (206)

Delo dobi
Moški dobi delo v trgovini
kot prodajalec; tedenska pla-
ča. Vprašajte pri
**Norwood Appliance &
Furniture**
6104 St. Clair Ave. (206)

Hiša naprodaj
Proda se hiša za eno družino
na 1063 E. 77. St. Je v jako do-
brem stanju. Cena \$3,800.
Vprašajte na 1066 E. 74. St.

Soba se odda
Lepa opremljena soba se od-
da. Vprašajte na 1392 Gid-
dings Rd. (206)

